

LESSUGGESTIES

De grote beerrups

Julia Donaldson & Yuval Zommer

ISBN 978 90 477 1355 5

Prijs € 15,99

Uitgeverij Lemniscaat

Lessuggesties door De Gouden Zebra

De grote beerrups

Op haar reis door de tuin komt de grote beerrups de meest bijzondere, kleurige rupsen tegen. De grote beerrups vindt zichzelf maar saai vergeleken bij al die prachtige rupsen die ze ontmoet. Maar dan gebeurt er iets bijzonders!

Een prentenboekenverhaal over échte rupsen en nachtvlinders.

Samen met de kinderen in de klas ontdekken we de natuur met zijn prachtige bloemen en insecten. We leren hoe rupsen vlinders worden en hoe we zelf de mooiste kleuren kunnen mengen om later zelf prachtige vlinders te maken. Begrippen als leefomgeving, verschillen en spiegelen werken we uit in verschillende oefeningen.

De opdrachten in de lesbrief zijn afgestemd op kleuters.

Opdracht 1. Verhaal bespreken

Voor de docent:

- Deze opdracht is klassikaal.
- Maak een paar kopietjes van het omslag van het boek.

Voor het lezen van het boek bekijk je samen met de kinderen het omslag.

1. Bekijk het omslag. Wat zien de kinderen?
  - a. Wat zien ze op het omslag?
  - b. Welke dieren zien ze?
  - c. Welke kleuren zien ze? En welke soorten bloemen?
2. Tip: maak een kopie van het omslag en verdeel de klas in tweetallen. Laat de kinderen cirkels om de verschillende dieren tekenen en samen praten over het verhaal. Welke dieren kennen ze?
3. Doe samen een voorspelling over het verhaal:
  - a. Lees de titel voor.
  - b. Wie zou de grote beerrups zijn?
  - c. Welke rupsen zie je nog meer?
  - d. Hoe kijkt de beerrups (blij, nieuwsgierig, bang)?
  - e. Wat zou haar droom zijn?

Start met voorlezen en stel vragen om begrip van het verhaal te stimuleren en fantasie prikkelen.

- f. Wat maakt de beerrups verdrietig?
- g. Wat zoekt de beerrups?
- h. Wat zou jij tegen de beerrups zeggen om haar weer vrolijk te maken?
- i. Wat vind je van de andere rupsen?
- j. Welke rups zou jij willen zijn en waarom?

Opdracht 2. Vlinders

Voor de docent:

- Deze opdracht is klassikaal en in groepjes.
- Zorg voor een exemplaar van *De grote beerrups*.
- Filmpjes van rups tot vlinder: [HOE WORDT EEN RUPS EEN VLINDER? // Willem Wever // #16 - YouTube](#) of [Een betoverend mooie transformatie - YouTube](#).
- Werkblad 1 en 2.
- A4 vellen papier en kleurplotloden.
- Filmpje van de *Beestenbrigade*: [Schooltv: Beestenbrigade - Vlinders](#).

Van rups tot vlinder

1. Hoe wordt een rups een vlinder? Bespreek met de kinderen hoe de beerrups van een rups een vlinder wordt. Wat zijn de stappen in het verhaal?
2. Laat een filmpje zien waarin je het transformatieproces nog een keer ziet.
Bijvoorbeeld van Willem Wever: [HOE WORDT EEN RUPS EEN VLINDER? // Willem Wever // #16 - YouTube](#)
Of een timelapse op internet: [Een betoverend mooie transformatie - YouTube](#)
3. Prikkel de nieuwsgierigheid van de kinderen. Wat hebben ze uit de filmpjes geleerd? Welke vragen hebben ze nog meer? Hoe lang is een rupsencocon? Wat eet een rups voordat hij/zij ontpopt? Hoe groot is een cocon en hoe zwaar?
4. Geef de kinderen een A4-papiertje en vouw dat in drie delen. Op het eerste deel tekenen ze een rupsje. Op het tweede deel de cocon. In het derde deel een mooie vlinder.
Variatietip: laat de kinderen hun blaadje doorgeven nadat ze het rupsje hebben getekend. Het volgende kind tekent de cocon, het derde de vlinder. Geef het blaadje daarna terug aan het eerste kind.

Het leven van een vlinder

5. Waar leeft een vlinder? En wat eet hij? Ga in gesprek met de kinderen over wat zij weten over vlinders. Wie ziet er wel eens een vlinder in de buurt? Vraag aan de kinderen wat ze nog meer willen weten van vlinders en noteer de vragen. Vertel dat jullie alles over vlinders gaan uitzoeken.
6. Kijk samen naar de aflevering van de beestenbrigade waarin ze naar de leefomgeving van de vlinder bestuderen: [Schooltv: Beestenbrigade - Vlinders](#)
7. Bespreek na wat de kinderen geleerd hebben in het filmpje: wat eten vlinders? Waar leven ze graag? Wat vinden vlinders een fijne leefomgeving (nat/droog/zon/schaduw)? Wat kun je doen in je tuin of je balkon om ervoor te zorgen dat er vlinders komen?
8. Willen de kinderen nog meer weten? Pak een informatief boek over vlinders erbij en lees een alinea voor. Laat de kinderen in tweetallen herhalen wat ze hebben gehoord. Vat daarna klassikaal samen.
9. Hebben jullie een schooltuin? Kunnen jullie daar een leefomgeving voor vlinders maken?

Verschillende soorten vlinders

10. Knip vlinders uit (zie voorbeeld werkblad 1). Deel de kinderen in tweetallen in. Geef ieder tweetal een andere vlinder.
11. In tweetallen mogen ze de vlinder bestuderen: welke kleuren zien ze? Wat valt ze op aan de vlinder? Kijk goed naar de vleugels: help de kinderen verwoorden welke patronen ze zien (strepen, stippen of vlakken?).
12. Geef de kinderen een kleurplaat van een lege vlinder (zie werkblad 2) en vraag hen de vlinder die zij hebben zo goed mogelijk na te maken.
13. Hang de verschillende vlinders in de klas.
14. Gaat dit goed en zijn de kinderen geïnteresseerd in de andere vlinders? Geef de kinderen werkblad 1 met de verschillende vlinders en vraag ze de verschillen en overeenkomsten te beschrijven in groepjes.
15. Afsluiter: bekijk samen de meest bijzondere vlinders van de wereld (Google 'bijzondere kleurrijke vlinders').

Opdracht 3. Insecten

Voor de docent:

- Deze opdracht kan klassikaal, maar als het mogelijk is, hebben kleine groepjes de voorkeur.
- Gebruik (een kopie van) bladzijde 9 en 10 uit het boek.

- Bezoek samen met de kinderen in groepjes (en begeleiding) de schooltuin, een park of een grasveld.
- Zorg voor potloepjes en/of vergrootglazen.
- Een eierdoos per kind, pijpenragers (chenilledraad), wiebeloogjes, gekleurd papier en verf.
- Zorg voor potjes, potgrond en bloemzaadjes.

Samen ontdekken we de vriendjes van de rups (of insecten).

1. Bekijk met elkaar de bladzijde 9 & 10 uit het boek en stel de volgende vragen aan de kinderen:
  - Welke insecten zien jullie allemaal op de mooie illustratie?
  - Welke kleuren hebben ze?
  - Welk insect is het grootste en welk is het kleinst?
  - Welk insect vliegt?
  - Hoeveel poten tel je bij de insecten?
  - Waar lopen, kruipen en vliegen ze allemaal? (Aarde, gras, bloem, boom en onder de grond).
2. Kunnen we deze insecten ook in het echt buiten vinden? Geef ieder kind een eigen potloepje of vergrootglas en ga op onderzoek uit in de schooltuin, een park of grasveld. Welke insecten komen jullie allemaal tegen? Nu kunnen we ze goed van dichtbij bekijken. Stimuleer de kinderen te kijken en te vergelijken aan de hand van de vragen van de vorige opdracht.
3. In de klas bespreken we welke insecten we allemaal hebben gezien. Welk insect was je favoriet? Die mogen ze knutselen met eierdozen. Je kunt hier heel gemakkelijk verschillende insecten van maken. Denk aan:
  - Een rups met een halve eierdoos, verf, chenilledraad en wiebeloogjes;
  - Een lieveheersbeestje met een dopje eierdoos, verf, chenilledraad en wiebeloogjes;
  - Een bei of libelle, met twee dopjes van de eierdoos, chenilledraad, wiebeloogjes en vleugels van papier;
  - En als laatste een spin of een mier van een of twee dopjes van de eierdoos met chenilledraad voor de pootjes (goed tellen hoeveel!) en wiebeloogjes.
  - Richt de voorjaarstafel in met deze vrolijke insecten.
4. Creëer een echte voorjaarstuin in de klas of in de schooltuin. Het is het leukst als dat buiten kan. Gebruik hiervoor potgrond en zaadjes. Kies voor een bloemenmix voor vlinders, dan heb je meer kans dat er insecten als vlinders een bezoekje komen brengen.

Extra klassikale opdracht: Een tusseñoefening met de kinderen: rijmen

- Wat rijmt erop mier?
- Wat rijmt erop zon?
- Wat rijmt erop bloem?
- Wat rijmt erop bij?
- Wat rijmt erop kleur?
- Wat rijmt erop mooi?

Opdracht 4. Spiegelen

Voor de docent:

- Lege kleurplaten van vlinders.
- Stiften.
- Verschillende materialen waarmee je kunt spiegelen: blokjes, duplo, kapla.
- Tape.

Hebben jullie een spiegel in de klas? Kijk daar eens in. Wat zie je als je beweegt? Vertel dat jullie vandaag alles gaan spiegelen.

1. Vertel dat de vleugels van vlinders altijd identiek zijn. Bekijk een aantal vlinders om dit te controleren (google bijvoorbeeld op mooie vlinders).
2. Verdeel de klas in tweetallen. Doe samen met de leerlingen een oefening 'spiegelen'. Laat dit eerst zien aan de klas: één leerling maakt langzame bewegingen (zwaaien, klappen, tong uitsteken). De andere leerling spiegelt alle handelingen. Na twintig seconden mogen de kinderen wisselen van rol.
3. In tweetallen gaan de kinderen aan een tafel zitten. Plak tape op de helft van de tafel, zodat de tafel uit twee delen bestaat. Eén leerling mag een figuur maken met blokjes, duplo of kapla. Pak er een spiegel bij. Zet de spiegel op de tape-lijn en vraag de kinderen wat zij zien. Vraag hierna de andere leerlingen het figuur te spiegelen: aan de andere kant van de tape-lijn precies dezelfde vorm namaken.
4. Deel een lege kleurplaat van een vlinder uit. Eén leerling mag één vleugel inkleuren en patronen bedenken. Daarna geeft hij/zij de tekening aan een ander kind. Het andere kind moet proberen om de andere vleugel hetzelfde te maken, zodat de vlinder twee gelijke vleugels heeft.

Opdracht 5. Dansen als een vlinder

Voor de docent:

- Deze opdracht is klassikaal.
- Om het fladderen te benadrukken, kun je sjaaltjes (het liefst licht doorschijnende) gebruiken om mee te dansen.
- Zorg voor een ruimte waar de kinderen kunnen bewegen, bijvoorbeeld het speellokaal of een danslokaal.
- Kies een liedje dat afwisselt met rustige (instrumentale) muziek en vrolijke muziek. Gebruik bijvoorbeeld deze liedjes:
  - * Droomvlucht van de Efteling: <https://www.youtube.com/watch?v=Ji6Mr8RYr3M>
  - * Een muziekstuk gecomponeerd over de vlinder: <https://www.youtube.com/watch?v=WOz2oBeX5sY&t=129s>

Vertel de kinderen dat we zullen dansen als een vlinder, waarbij we goed moeten luisteren naar wat de muziek ons 'vertelt'.

1. Alle kinderen zoeken een plekje in de klas. Ze krijgen twee doorzichtige sjaaltjes, een voor iedere hand, om mee te zwieren op de muziek (net als de vleugels van een vlinder).
2. De kinderen beginnen als een cocon op de grond. Als de muziek begint, ontwaken ze als vlinders en beginnen ze hun leefomgeving te ontdekken.
3. Als de kinderen goed luisteren naar de muziek, horen ze rustige muziek en vrolijke muziek, zachter en wat harder. Hiermee kunnen ze variëren met langzaam bewegen en sneller, zwieren, hoog en laag, dansen op de plaats (op een bloem) of door de ruimte (rondfladderen). Dans zelf een keer mee om te laten zien wat ze kunnen doen. Maar laat ze verder vrij dansen, luisteren en ontdekken.

Opdracht 6. Kleuren mengen

Voor de docent:

- Deze opdracht is het prettigst in groepjes.
- Zorg voor kwasten en mengbordjes met verschillende kleuren verf: rood, blauw en geel.
Daarnaast om later toe te voegen: witte en zwarte verf.
- Kies voor dik A4-papier om op te kunnen verven.
- Sjabloon van een vlinder.

De rupsen en later ook de beerrupsvlinder uit het boek hebben prachtige kleuren en kleurencombinaties. Kennen de kinderen alle kleuren en kunnen ze die zelf mengen?

1. Begeleid deze activiteit in kleine groepjes.
2. Pak het boek erbij en bekijk samen welke rups of vlinder ze het mooiste vinden en vraag waarom. Bekijk de verschillende kleuren en patronen.
3. Samen met de kinderen ga je de basiskleuren ontdekken op een mengbordje. Kennen ze de drie basiskleuren (geel, rood en blauw)? Probeer al vragend erachter te komen of ze weten wat er gebeurt als je kleuren mengt en welke kleuren er dan ontstaan. Maak samen oranje, groen en paars en vraag hoe je de kleur bruin moet maken. Voeg tot slot wit toe om te bekijken wat er dan gebeurt met de kleuren. Weten de kinderen hoe je roze en grijs maakt?

Geef de kinderen een vel A4-papier en een eigen mengbord met kwasten. Teken op het A4-vel alvast de vleugels van de vlinder, of maak een sjabloon voor de kinderen en laat ze dit zelf overtrekken.

1. Vertel dat de kinderen nu zelf een vlinder mogen maken met de mooiste kleurencombinaties.
Door de eerdere oefening weten ze nu dat de vleugels van een vlinder identiek/gespiegeld aan elkaar zijn. Dit doen de kinderen door het vel te vouwen. Vouw met elkaar het vel in het midden van de getekende vleugels. Hier komt later het lijfje van de vlinder.
2. Nu mogen ze aan één kant de vleugel verven. Zorg dat ze de verf dik aanbrengen, zodat als ze het vel later dichtdrukken, het ook aan de andere kant goed blijft zitten. Doe dit een keer voor.
3. Ze mogen alle kleuren gebruiken, mengen en patronen kiezen.
4. Als ze klaar zijn, vouwen ze het vel dicht en drukken ze goed op het gehele vel. Leg er desnoods een groot boek op en laat ze er goed op drukken.
5. Als ze daarna het vel openvouwen, zien ze dat beide kanten bedrukt zijn. Laat dit even drogen, waarna ze later de vleugels nog bij kunnen werken als dit nodig is. Daarna mogen ze het lijfje, de voelsprietten en de ogen erop schilderen of tekenen.
6. Als het schilderij helemaal gedroogd is, knippen ze de vlinder uit. Wat een prachtige, kleurrijke vlinders!

Opdracht 7. Bloemen

Voor de docent:

- Deze opdracht begint klassikaal en is later individueel.
- Zorg voor een exemplaar van *De grote beerrups*.
- Filmpje: [VIDEO: Zo verandert de paardenbloem in een pluizenbol - Libelle](#).

- Spullen om paardenbloemen te maken: wc-rollen, verfspullen, papier.
- Spullen om bloemen te kleuren met ecoline: witte tulpen, vaasjes of jampotjes, kleurstof of ecoline.
- Spullen om bloemen mee te knutselen: rietjes, gekleurd papier, crêpepapier.

Bekijk samen met de kinderen de bloemen in het boek. Welke bloemen vinden ze mooi?

De paardenbloem:

1. Pluk indien mogelijk een paardenbloem en neem deze mee de klas in. Laat zien hoe de bloem eruitziet in bloei en laat de kinderen voelen, ruiken en kijken. Laat de timelapse zien waarin een paardenbloem verandert in een pluizenbol: [VIDEO: Zo verandert de paardenbloem in een pluizenbol - Libelle](#).
2. Deel wc-rollen uit. Laat de kinderen kleine strookjes in de wc-rol knippen. Doop de wc-rol in de verf en plaats deze op het papier.

Het klassenboeket

1. Zet een grote vaas voor in de klas. Vertel dat jullie een keurrijk boeket bloemen gaan maken.
2. Inspiratie nodig? Bekijk eens verschillende bloemen op Pinterest of tutorials op YouTube. Je kunt bijvoorbeeld stroken paper omvouwen tot een rondje en deze als blaadjes opplakken. Gebruik rietjes als het steeltje.
3. Hebben de kinderen genoeg inspiratie? Deel de knutselspullen uit (gekleurd papier, crêpepapier) en geef de opdracht een bloem met veel kleur te maken. De bloem kunnen ze later op een rietje plakken.
4. Doe alle bloemen in de vaas voor in de klas.

Bloemen in ecoline

1. Neem een aantal witte tulpen mee.
2. Vul kleine vaasjes met water en een druppel ecoline (meng het water met de ecoline). Snijd de onderkant van steel van de tulp weg, zodat de tulp goed water opneemt.
3. Kijk gedurende de dag een aantal keer samen naar de bloemen. Wat gebeurt er? Misschien is het nodig een dag te wachten. Bekijk samen het experiment. Veranderd de tulp van kleur?

Werkblad 1

Werkblad 2

